

TAKDİM / EDITÖRDEN

Değerli okurlarımız,

Bilimsel düşünceyi disiplinler arası bir zeminde yeniden üretme çabası, Afrika çalışmaları alanında son yıllarda daha görünür hale gelmiştir. Afrika'nın toplumsal hafızası, siyasal örgütlenmesi, ekonomik tarihçesi ve insan hakları gündemi, yalnızca kıta için değil, dünya sistemi içerisindeki bütün toplumlar için zengin bir veri ve yorum alanı sunmaktadır. Disiplinlerarası Afrika Çalışmaları Dergisi'nin bu sayısında yer alan dört kıymetli araştırma, Afrika'nın farklı boyutlarını ele alarak bu ortak düşünsel çabaya katkı sunmaktadır.

Sakinatou Mashoud'un kaleme aldığı **“Afrika Tarihinde Geleneksel Şeflerin Yönetimdeki Rolü: Mossi Krallığı Örneği”** başlıklı çalışma, yerel iktidar yapılarının tarihsel sürekliliğini ve bu yapıların günümüzdeki etkisini derinlemesine tartışmaktadır. Yerel şeflerin, merkezi otoritelerle kurduğu denge, hem geleneksel yönetim biçimlerinin anlaşılması hem de çağdaş yönetim modellerine yönelik bir perspektif sunması açısından önemlidir.

Mamadi Mbalou Sanoh ve Cenk Aygül'ün birlikte yürüttüğü **“Afrika'nın Ekonomik Gecikmişliği: Küreselleşen Dünyada Tarihsel İzler”** başlıklı araştırma ise Afrika'nın küresel sistem içindeki konumunu tarihsel dinamikler çerçevesinde değerlendirerek, kıtanın ekonomik geriliğinin nedenlerine ışık tutmaktadır. Özellikle sömürgecilik sonrası bağımlılık ilişkileri ve jeopolitik müdahalelerin, günümüzdeki kalkınma sorunlarıyla ilişkisi bilimsel bir netlik içinde aktarılmıştır.

Yine bu sayıda yer alan **“La problématique de gouvernance en Afrique”** başlıklı makale, yönetim sorununun kurumsal, yapısal ve tarihsel nedenlerini ele alarak çözüm yolları önermektedir. Yönetişim krizinin sadece teknik bir sorun değil, aynı zamanda sömürge mirasıyla yüzleşme ihtiyacının bir sonucu olduğu vurgulanmaktadır.

Dördüncü olarak, **“Afrikalı Çocukların Geleceği: Uluslararası İnsan Hakları Hukuku Çerçevesinde Küresel ve Bölgesel Aktörlerin Koruma Sorumluluğu”** başlıklı yazı, Afrika kıtasında çocuk haklarının korunmasına ilişkin fırsatlar ve engelleri incelemektedir. Uluslararası normların yerel uygulamalarla nasıl örtüştüğü ve Türkiye'nin Maarif Okulları örneğinde olduğu gibi, eğitim yoluyla bu sürece nasıl katkı sunduğu makalede dikkatle analiz edilmektedir.

Bu dört makale, Afrika-Türkiye ilişkilerinin bilgi üretimi ve akademik etkileşim yoluyla güçlendirilmesine vesile olmaktadır. Türkiye'nin Afrika'ya yönelik eğitim, kültür ve diplomasi temelli yaklaşımı; Maarif Vakfı, TİKA ve diğer kurumların faaliyetleriyle sahada karşılık bulmakta ve bu süreç, akademik platformda yeni sorular ve metodolojik açılımlarla beslenmektedir.

Bu noktada özellikle **Mali örneği**, bu etkileşimin en somut ve verimli tezahürlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Türkiye Maarif Vakfı'nın Mali'deki eğitim yatırımları ve nitelikli kadrosu aracılığıyla oluşturduğu eğitim ortamı, sadece bilgiyi aktaran değil aynı zamanda düşünce üreten bir yapıya dönüşmektedir. Bu dönüşümde en dikkat çeken unsurlardan biri, **öğrencilerin yüksek motivasyonu, entelektüel derinliği**

ve eleştirel düşünme becerileridir. Maarif öğretmenlerinin gözlemleri, Mali'deki öğrencilerin öğrenme arzusu ve yeniliklere açık duruşlarıyla evrensel ölçekte bir eğitim vizyonuna ne denli hazır olduklarını ortaya koymaktadır.

Bu başarıyı besleyen kültürel zeminin kökleri, **Sundjata Keita'nın mirasında** yatmaktadır. Mali halkı, geçmişte kurduğu medeniyetlerin izlerini bugün eğitimle yeniden üretmektedir. Bilge liderlerin torunları olan bu gençler, tarihsel hafızalarını taşımanın yanı sıra, küresel çağın gerekliliklerini de başarıyla içselleştirmektedir. Böylece Maarif Okulları, yalnızca bireyleri akademik anlamda yetiştiren kurumlar değil; **toplumun dönüşümüne öncülük eden entelektüel merkezler hâline gelmektedir.**

Bu bağlamda, Kurukanfuga Üniversitesi'nde Türkiye Araştırmaları Merkezi bünyesinde Türkçe öğrenen öğrencilerin de ayrı bir övgüyü hak ettikleri görülmektedir. Farklı diller ve kültürler arasında köprü kurma azmiyle Türkçeye yönelen bu gençler, hem dilsel yeterliliklerini hem de düşünsel donanımlarını etkileyici biçimde geliştirmektedir. **Sınıf içindeki entelektüel merakları, kültürlerarası diyaloga açıklıkları ve eleştirel düşünme kapasiteleri,** yalnızca dil öğrenimi değil; aynı zamanda çokkültürlü ortak geleceğin inşası açısından da umut vericidir.

Disiplinlerarası Afrika Çalışmaları Dergisi, bu sayısında sadece Afrika'yı anlamakla yetinmeyip, Afrika ile birlikte düşünmeyi de öneriyor. Bu çerçevede, akademik üretimin kıtalar arası bir diyalog biçimi olduğunu yeniden hatırlatmak isteriz.

Bu sayıdaki takdim yazısı, Kurukanfuga Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi'nde Türkçe öğrenen tüm öğrencilere ithaf edilmiştir.

Editör
Dr. Öğr. Üyesi Murat DELİBAŞ
Bamako-MALİ
24.06.2025